

„Code Napoleon“, който му е оригиналтъ. Нашия законъ е дошълъ отъ Цариградъ. Цариградъ го е взелъ отъ Франция, а тя го има отъ 1808 година, промулгиранъ отъ Наполеона, слѣдъ като е работенъ отъ комиссия и вотиранъ отъ законодателното тѣло и прочее. За да си послужимъ правилно съ него, трѣбва, слѣдователно, да го тълкуваме съ срѣлствата, съ които го тълкуватъ французитѣ. Така направихъ и азъ, а не развивахъ теории, както мислятъ г. г. защитницитѣ. Вѣрвамъ, съ мене ще се съгласи, ако не други, то поне г-нъ Помяновъ.

Г-нъ Плакуновъ съвършено не одобрява поведението на единъ съжлъ, който би си позволилъ да тълкува законитѣ. Той настоява да не се тълкуватъ, а да се прилагатъ. Азъ на това ще му възразя, че правото на тълкуването законитѣ принадлежи на всичкитѣ съдилища и то само по дѣла, които рѣшаватъ, защото за всѣко дѣло може би разнo да се тълкуватъ. Закона казва, че ако съдътъ се намѣри прѣлъ неясностъ или неточностъ на закона и откаже да съди, той е отговоренъ. А какво трѣбва да прави друго? Трѣбва да го примѣнява тѣй, както го разбира. Никакви вмѣквания въ думитѣ на закона не става само за това, защото го провѣрваме съ оригинала. Думитѣ: „било, че възстанието се е извършило напълно или че е имало едно начало на извършване, — което значи покушение — сж прѣведени отъ френската дума „attentat“ По-нататъкъ, се едно е, ако мѣстнитѣ подданици вѣстанжтъ съ оръжие въ ржка и пр., или пъкъ извършатъ атентатъ, който да е въ състояние да прѣдизвика между народна война. Турския законодатель е измѣнилъ нѣкои изражения и казва: „подданицитѣ на държавата да се вдигнатъ противъ правителството“. Въ никоя конституционна държава не може да стане това, защото на чело на правителствата има една партия, която е болшинството на народътъ. и ако меншенството иска да дойде на властъ, съ оръжие въ ржка, то очевидно е гражданската война. Въ Русия и въ Турция не може да стане такова нѣщо, защото ще проводятъ 1,000,000 войска и ще ги съсиятъ. У насъ тия работи ставатъ друго яче: ако една страна се въоръжава, то другата не остава по-долу. Това се отразява и на войската, слѣдъ което гражданската война е готова. Каравеловъ издаваше „Търновска конституция“, за нѣкои статии на която исчупиха му джамоветѣ съ камане. А ако той сега рѣчеше да сваля правителството съ оръжже въ